

ERDÉLYI MAGYAROK

Felkészítők:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiactér) 4. Telefon: 320.

Ára 1 lej

II. évfolyam 251 sz.
1934 Szeptember 12
Szerda

22 évvel a Titanic katasztrófája után

Felgyújtott a villám egy gőzöst az Atlanti-Oceánon

225 utas a lángok között, 54 a tenger habjaiban lelte halálát. - Pár perccel a katasztrófa előtt szívszélhűdés érte a hajó kapitányát. -- Németország kubai követe családjával együtt a vizbefult

Szivettépő jelenetek közt mentették ki a nőket és gyermekeket a lángtengerből

Ujabb megállapítások szerint lázadó matrózok gyújtották fel a hajót
Eltűnt egy másik hajó is, amelyen Roosewelt fia utazott

Newyork, szeptember 10.

Az északamerikai Új-Skócia partjaitól mintegy husz mérföldnyire kigyulladt a Moro-Castle nevű amerikai gőzös, amelyen 318 utas és 240 főnyi legénység utazott. A leadott SOS jelekre több közelben uszó hajó sietett a veszélyben levő gőzös segítségére de az önfeláldozó mentési munkálatok ellenére is a hajón kiűtött tűz

225 halálos áldozatot követelt. Ezen kívül 54 utas sorsa teljesen ismeretlen. Valószínűnek látják, hogy ezek a tenger hullámai közt lelték halálukat.

A tűz okát mindeztideig nem sikerült megállapítani, de az életben maradt tisztek egybehangzó vallomásai szerint

a szörnyű katasztrófát bűnös kezek okozták, mert a tűz egyszerre több helyen ütött ki.

A hajó mentőcsónakjai egy kivételével elpusztultak a lángok között. A megmenekült utasok a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoznak egy amerikai szobalányról, aki súlyos égési sebei ellenére magához ölelte a gondjaira bízott kis gyermeket és a tengerbe ugorva a legközelebbi mentőhajóig uszott. A szobalányt és a kis gyermeket sikerült is kimenteni.

Ugyancsak megmentett egy négy éves gyermeket egy matróz is. A mentési munkálatok során legjobban kitüntette magát a Berlinda nevű gőzös angol legénysége. A Moro-Castle gőzös egyébként teljesen elpusztult.

A Moro-Castle ezelőtt hét nappal indult el a kubai partokról és érkezését vasárnap reggelre várták a newyorki kikötőbe.

Az égő hajó fedélzetéről megmentett utasok szörnyű részleteket mondanak el a katasztrófáról amelynek

méretei megközelítik a Titanic 22 évvel

ezelőtti emlékezetes katasztrófáját.

Több szemtanú állítása szerint

a nyílt tengeren uszó gőzösbe villám csapott bele és ez gyújtotta fel az olajjal bekent gyúlékony anyagokat.

A tüzet először a fedélzeten szolgálatot teljesítő matrózok vették észre akik az alvó utasokra rájártak a kabinok ajtaját hogy figyelmeztessék őket a veszedelemre. Attíz elterjedését nagyban elősegítette a tenger felett dühöngő szélvihar is

Kuba másod elnökének leánya elmondja a szörnyű éjszaka lefolyását

A katasztrófa kitörésének első pillanatairól leghűbben számol be Capote Renée Kuba másodelnök leánya aki szintén a hajón utazott és az elsők közt sikertült megmenteni.

— Pokoli zajra ébredtem — mondja még mindig magából kikelve a fiatal leány — és azonnal kirohantam a fedélzetre mely azonban lángokban állott. Így kénytelen voltam visszamenekülni kajütömbe melybe már behatolt a füst. Egy matróz betörte kajütöm kerek ablakát és a szűk nyíláson át húztak ki hogy bevigyenek a mentőcsónakba. Körülöttünk mindenütt jajveszékelt az

tragikus játéka a véletlennek hogy

pár perccel a villámcsapás előtt Wilmos kapitány a hajó parancsnoka szívszélhűdést kapott és meghalt.

A hajó fölötti parancsnokságot Warms hadnagy vette át utána pár perccel megtörtént a villámcsapás és a hajó fedélzete lángokba borult. A vizbefult utasok közt van Landmann Clement Németország kubai követe felesége és leánya is.

szonyok sikoltozó gyermekek álltak a hát. térből pedig a lángokba borult hajó mint óriási fátyla világította meg a sötét ködös éjszakát. Miután a mentőcsónakokon legelőször is a nőket és gyerekeket szállították el láttam amint férj és feleség apa és gyermek szivettépő jelenetek közt bucsúztak el egymástól.

— Számos mentőcsónak a hajó oldaláról való leeresztése közben lángot fogott mielőtt utasaival elérhetné volna a tenger vizét. A félelemtől félőrült emberek a vízbe ugráltak és nagyrésztük ott is lelte halálát.

Cápák falták fel a vízbe ugrott utasokat

A hajó egyik megmentett kapitánya elmondja hogy a tengerbe ugrott utasok közül nagyon sokat a hajó körül uszkáló cápák faltak fel.

A "Doris" amerikai hajó legénységének egy asszonyt és két férfit sikerült a hajak között kimenteni a férfiak azonban olyan

lyos égési sebeket szenvedtek hogy megmenteni őket már nem lehetett. Az asszony karján egy csecsemőt tartott akiben azonban már nem volt élet. Amikor ezt az asszony látta a csecsemő holttestét bedobta a tengerbe majd maga is utána ugrott. A matrózok hiába keresték többé már nem találták meg. (Tudósítások folytatása a második oldalon.)

Gyujtogatás, vagy matrózlázadás?

A legelső rejtetés hogy a hajóéget vilámsapás okozta volna — megdőlt. Erősebb a fejtetés hogy gyujtogatás történt. Valószínű hogy elégedetlen dokkmunkások gyujtották fel a hajót de az sincs kizárva hogy lázadás történt. Feltűnő, hogy a matrózok csaknem kivétel nélkül megmenekültek.

Egy mentőcsónakon amelyen 58 ember fért volna el összesen négy matróz érkezett a newyorki kikötőbe. Egészen bizonyos, hogy a matrózok meg sem kísérelték, hogy a fül-dokló utasokat felvegyék a mentőcsónakba. A matrózok azzal védekeznek, hogy az utasok a félelemtől felőrülten ugráltak a tengerbe és megmenteni sem lehetett őket.

Feltűnő, hogy a rádióiszt, aki segítséget kért, csak két óra múltán mondotta be, hogy tüz van a hajón.

A newyorki hivatalos bizottság megkezdte a kihallgatásokat. A másodkapitány Newyorkba érkezett de az újságíróknak nem volt hajlandó nyilatkozni. Az amerikai lapok egyöntetűen megállapítják hogy a hajózás történetének legvisszatérőbb fejezete volt a hajó katasztrófája.

A leégett gőzös roncsait a newyorki kikötőben oly nagy tömeg bámulta, hogy a katonaságnak kell fentartania a rendet.

A lángok martalékául esett hajó értéke hárommillió dollár volt.

Eltűnt egy hajó, amelyen Roosewelt fia utazott

Washington, szept. 10.

Az Egyesült Államok partőrsége parancsot kapott, hogy a Brech Auron viitorlást fegyeljek, amely 8 órát késett, a megérkezéssel jelzett időpontból. Azt hiszik, hogy a hajó eltűnt viitorlason volt Roosewelt fia is.

Lapzártakor jelentik, hogy a viitorlást, amelyen Roosewelt fia volt megtalálták.

Titulescu Budapestre megy?

A francia külügyminisztérium meg akarja valósítani a román-magyar közeledést

Páris szeptember 10.

A Quai d'Orsayhoz közeli álló politikai körökből vasárnap szenzációs hír épült világá. A francia külügyminisztérium ugyanis meg akarja valósítani a román-magyar közeledést és jól értesült politikai egyéniségek határozottan állítják hogy ennek érdekében

Carol király októberi párisi látogatása után Titulescu Budapestre utazik, hogy a közeledés útját előkészítse. A külügyminiszter utazását november második felére tervezi.

A hír óriási szenzáció erejével hat. Ez lenne az első hivatalos román diplomáciai látogatás Budapesten a háború óta, melynek

következményei, a békés együttműködés beláthatatlan előnyöket jelentene mindkét államra nézve.

A francia külügyminisztériumban egyébként azt is hircszélik, hogy Titulescu budapesti látogatása alkalmával az osztrák a német és a Habsburg-kérdést tárgyalják meg, de ezenkívül

szóba kerül az erdélyi magyar kisebbségi státusz új alapokra fektetése is.

Belgrád szeptember 10.

Beavatott körök úgy tudják hogy Tatarescu miniszterelnök rövid időn belül Prágába is ellátogat. A miniszterelnök belgrádi és prágai útja a ksiantant baráti kapcsolatainak kimélyítését szolgálja.

Kolerajárvány Mamaia-fürdőn

Nyolcvan megbetegedés, nyolc halott. - Senki sem hagyhatja el a fürdőhelyet

Constanta, szept. 10.

Mamaia fürdőben az elmúlt napokban több megbetegedés történt. A constantai orvosok nem tudták megállapítani a diagnózist mire bucurestii orvosokat hívtak, akik megállapították, hogy kolerajárvány ütött ki. — Ujabb intézkedésig Mamaia fürdőt lezárják

és csendőrökkel vették körül, hogy senki se hagyhassa el a fürdőhelyet. A kormány minden intézkedést megtett, hogy a járvány elterjedését megakadályozzák. Edigi jelentés szerint nyolcvan megbetegedés történt és 8 halálos áldozata van a járványnak.

Elégedetlen vasgárdisták

Le akarták löni Zelea-Codreanu Revolverharc a „kapitány” és Stelescu hivei között

Bucuresti, szeptember 10.

A felosztatott Vasgárda tagjai az utóbbi időben nem voltak megelégedve kapitányuk Zelea Codreanu működésével. Különösen Stelescu volt vasgárdista képviselő és hivei voltak azok, akik rosszaságukat fejezték ki a „Vezér” magatartása miatt és elhatározták, hogy

elteszi láb alól Zelea Codreanút

A kapitány ideje korán értesült az ellen tervezett merényletről és több hívével be-nyomulva a Stelescu frakció otthonába, az ott tartzkodó vasgárdistákat lefegyverezték. Ez azonban nem ment simán, hanem revolveres harc fejlődött ki, amelynek során többen megsebesültek.

A rendőrség több vasgárdistát letartóztatott, akik közül Cotea legionista írásos nyilatkozatot adott, hogy parancsa volt a Zelea Codreanu meggyilkolására.

Sikert aratott Maniu a nemzeti-parasztpárt kongresszusán

Bucuresti, szeptember 10.

A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottságának ülése, amit az egész ország politikai közvéleménye feszült érdeklődéssel vár megkezdődött. Mihaloche szólalt fel először és az ellentétek likvidálását kérte. Madgear és Popovici felszólalásai után Mirto emelkedett szólásra és felszólította Maniut, hogy szögezze álláspontját.

— Ha a párt elfogadja Maniu irányelveit — mondotta Mirto, — akkor követni fogjuk, ha pedig nem, akkor Maniu álljon el edigi politikájának folytatásától.

Mirto felszólalására Maniu Gyula hétfőn reggel válaszolt. Felszólalására nagy készültek. Az újságírók valósággal ostrom alá vették a Transilvania éttermet, azonban az ajtókat lezárták, úgy hogy az újságírók csak az utcáról hallhatták az időnként felzúgó tapsvihart, ami Maniu beszéde nyomán felhangzott.

Beavatottak véleménye szerint Maniu az éle az intézőbizottsági ülésen teljes sikert aratott.

Máskülönben Maniu Gyula beszéde után elhagyta a gyűlés helyét, de a fővárosból csak ma távozik Sovátára.

Távíratilag kérte az osztrómállapot és cenzura megszüntetését a cluj szociáldemokrata közgyűlés

Cluj szeptember 10.

Vasárnap tartották meg Clujon a romániai szociáldemokraták közgyűlését, melyen az egész országból résztvettek a szociáldemokrata vezetők. Bruder Ferenc a párt főtitkára tartott beszámolót majd a cenzura és az osztrómállapot ellen foglalt állást. A közgyűlést távíratot menesztett Tatarescu miniszterelnökhöz melyben kérték, hogy szüntesse be a cenzurát és az osztrómállapotot. Beszéltek még Hoffer György, Gaboveanu Simon Botlei Romulus Vizsnovyszkim elnök János.

Ezredesné halálugrása egy budapesti bérpalota harmadik emeletéről

Budapest szeptember 10.

Megrendítő öngyilkosság történt vasárnap délután Budapesten. A Klotild ucca 3. szám alatti palota egyik harmadik emeleti ablakából levetette magát Pigey János ezredes felesége.

A szerencsétlen asszony a szörnyű úgrás után szétzúzott koponyával összetört tagokkal holtan maradt az ucca kövezetén.

A fiatalos külsejű negyvenöt éves asszony évek óta súlyos idegbanban szenvedett, aminek következtében buskomorságot vett rajta erőt. Valószínű, hogy végzetes tettét is emiatt követte el. A szerencsétlen asszony bucsulevelet nem hagyott hátra.

A tragédiáról távíratilag értesítették Pigey ezredest, aki a hadgyakorlatoknál van.

Piaci árak Oradeán

Oradea, szeptember 10.

Buza 440—460, árpa 270—300, zab 260—300, rozs 300—320, bab 300—360, ókukorica, 220—250, ujkukorica, 180—200, lóheremag 35—42 lucerna 130—140, széna 100—120, szalma 45—80. — Sertéshús élő súlyban 17—22 kgként.

a zsíros és pattanásos az arcára

használjon FLOREAL napfénypudert! Puder alá tegyen 1-es számú Floreal krémet. Kapható minden jobb szaküzletben.

Ha nem kapna, írjon:

zérképvelet: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Antal Gergely tragikomikus élete 1914 és 1934 között

testcsonkulást szenvedett hadirokkant újból zerencsétlenül járt egy épülő bucarestii bérház harmadik emeletén

Erdélyi Magyarország bucaresti szerkesztő.

Bucurest, szeptember 10.

Antal Gergely a riportot egy témában kifogyhatatlan örök-modern riporter az Élet írója. Őm hát vissza, egyszerűen és újságírói érzéssel az egész történetet.

Antal Gergely élet megírta.

Történetünk szenvedő hőse Antal Gergely szilágy megyei, Sámcon községbeli becsületes földmives, munkára volt képes és igen boldog lehetett volna egész életében, ha...

ha kerek husz esztendeje nem vették be csukaszürkébe. Otthagyta a családját, a boldog világot és most az 34-ik esztendejének szeptemberében, a Calea Victorián összetakálkozunk a keleti Páris elegáns délelőtti hevesáru végző hölgyei és finyás viselkedésű férfijai között, ma is a kizökkent életet, nyugalmat, a jogrendet és egészséget keresi. Másnap, amint ígérte, beállt a lakásába.

Nem ismerem jól Bucurestii és nem volt felvonszolni magam ide az emeletre.

Antal Gergely a fájdalmas arckifejezéssel, akitől nagyon elfordult a szerencse.

Uram, a világháború legveszedelmesebb napjait keresztül szenvedtem, hét lövés-szurással kerültem haza, no meg (furfárdalmas mosoly) testcsonkulással, ezt a világot elmentem, illetve hagytam ott a világháborúban, a nagy robbanásokkor. Mikor nyertem emlékezetemet és felrezenéztem az iszonyatos valóságra, tudtam, hogy a világon soha nem lehetek boldog, soha nem lehetek asszonyt.

Azóta egyre ritkább vendég háza. — öröm — mondja a jó Antal Gergely a bekövetkezett anagy változás birtokosként. Nem kapok nyugdíjat, sőt a keserves munkával megszerzett négy Kold földet, cca 3. is elkönfiskálta az állam.

Szeliden, indulat nélkül adja elő a történetet. Idegen földrészre vándorolt, hogy öreg napjaira kenyeret biztosítson.

Antal Gergely a saját magára írta a vagyonát, aztán kilorolt Amerikába és elhalálozott és az az birtok a feleségére maradt. Antal Gergely perelte az asszonyt, de mi lett a közzezménye? Mindenről le kellett mondjon idegen asszony javára, sőt még a 17.000 perköltiséget is nyakába zuditották. Ha nem fizeti ki november 1-ig, kis lakásáról is kiteszik.

Igy vette hát útját Bucurestnek, hogy lább mentse, ami menthető. Csak két et dolgozott a fővárosban és ime néhány pal ezelőtt szeptember 1-én borzalmas lon leesett egy épülő bérház harmadik emeletéről.

— Mindenki csodálkozik kérem, hogy ányvékként is ittfeljutdtem ezen a világra. Bár a csontjaim kheverték ezt a pokoli enást, mégis úgy érzem, hogy súlyosan ze vagyok zuзва. Nagy csoda és szerencze hogy a fol tövében egy fiókora lyuk tá-
lott, mert így pont oda került a fejem, önben menthetően ül sőt felszálltam ma

Pénze nincs szegénynek, hogy orvosoltassa magát, a cég, amelyen dolgozott, egy Weisz Ábrahám nevű mérnök vállalkozása, elkövette a mulasztást, hogy nem jelentette

Átköltöztünk Mária királyné-tér 1. sz. alá (Kishidő)

Ujhelyiségünkben a legkiválóbb minőségű szöveteket az eddigieknél is olcsóbban árusítjuk. Nagyon olcsó árainkról győződjék meg vételkényszer nélkül

Havas és Grünfeld Posztóáruháza

Anglia örömmel fogadná az olasz-francia megegyezést,

de ellenzi a Németország bekerítésére irányuló törekvéseket

London, szeptember 10.

Az angol lapoknak a francia-olasz tárgyalásokról szóló közleményeink rendkívül nagy érdeklődést váltottak ki az angol közvéleményben. Egész Anglia nagy figyelemmel kísérte a lapok tudósításait és különös érdeklődéssel várta az angol külügyminisztérium állásfoglalását ebben az ügyben. A tegnap azután — ha nem is hivatalos formában — ez az állásfoglalás nyilvánosságra jutott abban a nyilatkozatban, amelyet a Foreign

Office egyik előkelő állású tisztviselője tett az egyik nagy angol lapnak a Sunday Referenecnek. A nyilatkozat szerint az angol külügyminisztériumnak nagy öröme szolgálna, ha a tuniszi és lybiai vitás kérdésekben, valamint a Földközi-tengeri haditengerészeti egyenlőség ügyében Francia- és Olaszország között létre lehetne hozni a megegyezést. — Anglia azonban a leghatározottabban ellenez minden olyan törekvést, amely Németország bekerítésére irányul.

Életveszélyesen megfenyegették Miss Myát, a satu-marei jósnőt

Az öregedő artista és a fiatal jósnő szerelmi regénye a „mesterség” megtanulásától egészen a vitriolig

Satu-mare, szeptember 10.

Néhány nap óta Satumaren működik Miss Mya jósnő és grafológusnő. A jósnő ma megjelent a rendőrségen és feljelentést tett egy Podránszki Vince nevű cernovitz ember ellen, akit azzal vádolt meg, hogy életveszélyesen megfenyegette. A feljelentésből érdekes szerelmi regény szálai bontakoznak ki.

Miss Mya jósnőt és grafológusnőt említett tíz évvel magához vette Podránszki Vince artista, aki az akkori 15 éves fiatalleányt mindenre megtanította, ami szakmájába vág. Idővel azonban Podránszki nem csak ezekre a dolgokra tanította meg, hanem a szerelme is, bár ezt Mya kevéssé öhajította az öregedő embertől.

Több mint nyolc éven keresztül tartott ez a viszony, amikor Miss Mya hirtelen megváltozott egy férfival, akinek később a felesége lett.

nyílt uccán vitriolt öntött az asszony szemébe. A merénylő négy hónapi börtönt kapott tettért. Közben a fiatalpár elűnt és Satu-maren ütötte fel tanyáját. Az időközben kiszabadult Podránszki azonban kiszimolta szerelmese tartózkodási helyét és most egy titkos írású levelet írt Miss Myának, amelyben megfenyegetta, hogy megöli, ha nem tér vissza hozzá.

Komplicáltá teszi még az egész történet, hogy Podránszkinak felesége és két gyermeke van.

Miss Mya tehát felment a rendőrségre és feljelentette régi szerelmét. A rendőrség azonnal átvit a cernovitz rendőrségre, hogy tegyék meg a szokásos intézkedést Podránszki ellen.

Erdélyi Magyarország

1934. szeptember 12.

3 oldal

A MANDARIN

59

Shan Lo gonosz mosolygással tette össze kezét mintha kínai köntösben lenne és eltakarhatná hosszú ujjával. Aztán többször biccentett.

— Amerikai szemmel nézve egészen érdekes lehetett nem Mr. Farley? — szólalt meg. — Hogyan tetszettek a hangyabolyaim Farley felvetette a szemét.

— Ezekért a nyomorultakért és mind a többiért egyszer meg kell fizetni majd Shan Lo kicsinylően legyintett és lassan méltóságteljesen egyre közelebb jött. Közben észrevette Chia Sung összegörnyedő alakját. Kurtán kínai nyelven odaszólt nekik Chia Sung felállt meghajolt és indult de Shan Lo egy szavával megállította, Farley-hez fordult.

— Nagyon kellemetlen hogy önt, mint kedves vendégemet meg kellett bilincselnem. Legalább a lábáról vegyük le a vasat Chia Sung letérdelt Farley lábához ki kulcsot vett ki a ruhája ráncaiból és kinyitotta az apró zárat amely a bilincsen volt. A zár pattant... Chia Sung felállt és nesztelenül kisértette.

Farley talpra állt. Felemelt ököllel forogva Shan Lo gonosz mosollyal nézte.

— Azt hiszi talán hogy csupa vendégszeretettel a kezéről is levétem a bilincset? — kérdezte. — Nos ebben téved. Tudom hogy meg akarja fojtani. Nem félek ugyan de nem akarom hogy hiába próbálkozzék.

Farley talpra állt. Felemelt ököllel fordult szembe az óriással.

— Ugy segítsen engem az Isten Shan Lo hogy én most...

A kínai mosolygott.

— Nézzen csak hátra Mr. Farley. — mondta nyugodtan.

Farley hátrafordult. Chia Sung eltűnt az előbb és ugyanonnan ahol a leány állt az imént most irtózatosszerű szörnyeteg lépett elő a függönyök mögül. Minden tagja görbe ferde, kicsavarodott. Kínai lehetett de tibeti vér is látszott rajta. Hosszu, szőrös keze térdig lógott, nagy, nehéz fején kötél-szerű volt a fekete sörtehaj. A szörnyeteg zöld szeme gonoszul villogott, amint Farleyre nézett vigyorgott. Azzal az irtózatosszerű vigorgással amelyet a szobron látott Farley a sárga szobrocskán és álmaiban.

A szörnyeteg nagy görbe kést tartott a kezében. Farley ismerte a tibetiek fejdáját ezt a szörnyű fegyvert amelyet messzire el tudnak hajítani és sohasem tévesztenek vele. Érezte hogy csak egy lépés még Shan Lo felé és a kés sülvitve repül a bordái közé ott halna meg Shan Lo lába előtt.

— Azt ajánlom kedves Mr. Farley — mosolygott Shan Lo — ne felejtse el hogy Sing Fung kedves és hűséges szolgám nekem.

Shan Lo intésére Sing Fung átkarolta szőrös mancsával Farleyt és visszacipelte a dívánra. John felkiáltott:

— De hát mit akar velem Shan Lo? Be kelljen végre.

Shan Lo eléje állt.

— Alkudjunk meg Mr. Farley. Ez egyszerűbbé tenné a dolgot.

Farley némán tekintett fel az égre hogy erőt kérjen.

— A dolog úgy áll hogy ön tulajdonképpen teljesen tehetetlen velem szemben. Sylvia nálam van. Akaratom szerint elfelejtette a kötelességét. Ugyancsak akaratom szerint Sing Fung az, akit most szeret.

Farley szeme tágra nyílt az irtózatától. Felnyöszörgött. Ezt ezt nem bírom.

De a következő pillanatban visszatért a lelki ereje. Halálsápadt volt ugyan és reszketett de azért szilárdan mondta:

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarok

1934. szeptember 12.

4 oldal

Váratlanul véget ért a spanyolországi sztrájk

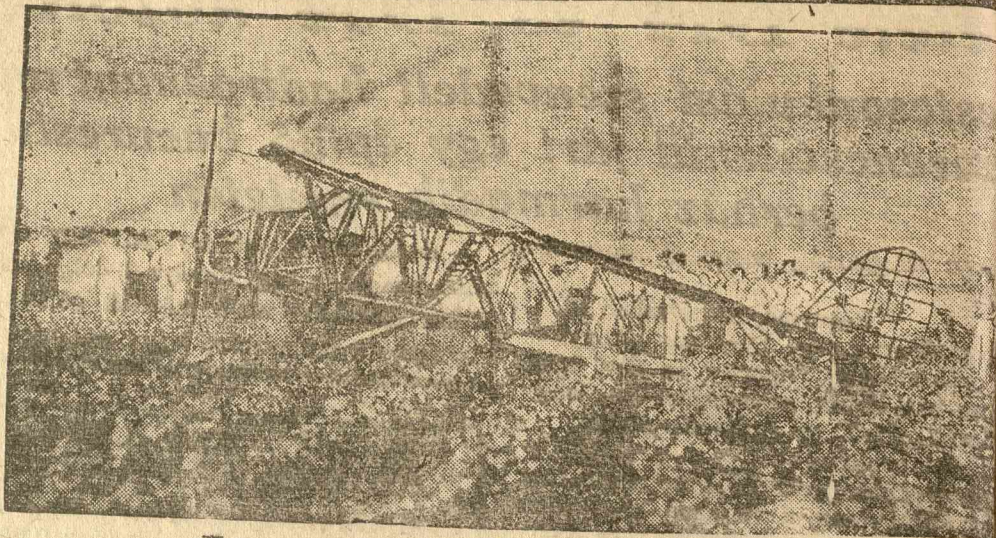
Az uccai zavargások mérlege: 6 halott, 18 sebes

Madrid, szeptember 10.

A spanyolországi általános sztrájk vasárnap reggelre váratlanul véget ért.

A szakszervezetek felhívást tettek kö-

zé, amely szerint hétfőn reggel a munkások mindenütt felveszik a munkát. A két napos sztrájknak és az uccai zavargásoknak hat halottja és 18 sebesültje van.

Az esőcsináló tragédiája

Az amerikai Jannes Boze megkísérelte, hogy a texasi gyapjúmezőkre repülőgéppel bombákkal esőt áraszt.

A gép azonban kigyulladt, lezuhott és a gép alkatrészeiig elégett. A szerencsétlen esőcsináló halálát lelte.

SPORT

Győzött a Nac Bucurestiben

A favoritok győzelmét hozta a Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulója

Bucuresti szeptember 10.

Hatalmas nézőközönség előtt gyönyörű játékkal 2:1-re győzte le a NAC az Unirea Tricolort. Góllövők: Kovács és Glanzmann. A mezőny legjobb embere Bodola és Chirou.

A nemzeti bajnokságban vasárnap négy mérkőzés volt. A favoritok mindenütt győztek. Eredmények a következők:

(Cluj) Universitate—Gloria CFR 3:0.
(Timisoara). Romania—Tac 3:1

(Arad) Venusz—Amte 4:0

CFR—Buc 2:1 szombaton B

Oradeai eredmények

NAC—Crisana ifj. bajnoki: 7:1
Góllövők: Sikó 3 Józsa 2, Terkeltai Takács. A Crisana gólját Pintea rugta.
Törekvés—Makkabea ifj. bajnoki

A torinói atlétikai Európa-bajnokságok részletes eredményei

Torino, szeptember 10.

A torinói Mussolini-stadionban folyó Európa-bajnokság küzdelmeiben a szombati versenyeken következő eredményeket érték el:

110 méteres gátfutásban első Kovács József (magyar) 14.8 mp.

100 méteres síkfutás első Beer (holland) 10.6 mp.

Borchmayer (német) harmadik Sir (magyar). Igen érdekes, hogy a szombati verseny lefutása után Borchmayer rekordját hitelesítették de vasárnap a versenyről készült filmét leforgatták a jűrv előtt, amely ezáltal kétsésem kívül megállapítva Berger elsőségét, a szombati döntést megsemmisítette.

400 méteres síkfutás Európa-bajnok Metzer (német) 47 mp.

Kalapácsvetésben első Porio (finn) 50 méter 34 cm.

Diszkoszvetés: Első Andersen (svéd) 50 méter 38 cm. Domogán és Remec harmadik illetve negyedik helyezést érték el.

Távolugrás: Első Leichung (német) 745 cm.

A vasárnapi eredmények:

400 méteres gátfutás. Európa-bajnok Scheele (német) 53.3 mp. Második J. nen (finn), harmadik Maniikos (görög).

200 méteres síkfutás Európa-bajnok Berger (holland) 21.5 mp. Második 21.5 mp.

800 méteres síkfutás. Európa-bajnok Miki (magyar) 1 perc 52 mp.

4x100 méteres staféta. Első Németország 41 mp., második Magyarország 42 mp harmadik Hollandia 41.6 mp. negyedik Olaszország 42 mp.

Súlydobás: Európa-bajnok W. (svéd) 15 méter 19 cm. Darányi negyedik formában.

Hármas ugrásban. Európa-bajnok (holland) 14 méter 89 cm.

Ötezer méteres síkfutásban. Európa-bajnok Rochat (francia) 14 perc 36.8 mp magyar Kelen a hatodik helyre jött be 4x400 méteres síkfutásban első Németország 3 perc 14.1 mp.

Marathoni futásban Európa-bajnok Litonnen (finn) 2 óra 52 perc 29 mp. magyar Galambos negyedik lett.

A dekalionban Európa-bajnok S. (német) lett 8103 ponttal.

Mit szól ehhez Hitler :

Nem lehet más államokra erőszakolni a nemzeti szocialista eszméket -

mondotta a külföldi német egyesületek elnöke a nürnbergi nác-kongresszuson

Nürnberg, szeptember 10.
A Nürnbergben folyó nemzeti szocialista kongresszus vasárnapi programjához az ifjúsági szervezeteknek mintegy 100 ezer tagja vonult el Hitler előtt. A délután folyamán különvonatok érkeztek, amelyek 100 ezer rohamosztagost hoztak.

Ugyancsak vasárnap a külföldi német egyesületek kiküldöttjei gyűlést tartottak

Bohle Karl elnöklete alatt. Az elnök beszédeiben hangoztatta, hogy a külföldön élő németek egyedüli feladata tekintélyt és megbecsülést szerezni a német birodalom számára. Egyáltalán nem kívánatos azonban, — folytatta a szónok — hogy a nemzeti szocialista eszméket külföldön is terjesszék mert azokat a más álambeli részekre ráerőszakolni nem lehet.

Tűzoltókat hívtak ki Oradeán a szétrepedt mustoshordó megmentésére

A gázálarcos tűzoltók leereszkedtek a szén-savval telt pincébe, de a must mégis kifolyt. Hazafelé menet megdöglött a tűzoltók egyik lova

Oradea, szeptember 10.
Vasárnap este 8 órakor a tűzoltókat Grosz Benjamin szőlőjébe hívták ki, ahol a pincében egy 40 hektoliteres erjedő mustot tartalmazó hordó megrepedt és az erjedő folyadék kiömlött a földre. Előbb a vincellér akart lemenni a pincébe hogy a további kárt megakadályozza de a mustból elszálló szén-savgáz miatt a pincébe leereszkedni nem lehetett. A tűzoltók gázálarccal felszerelve ereszkedtek le

a pincébe, de ekkor már késő volt: a must legnagyobb része kiömlött. A kár közel 30 ezer lej.

A tűzoltók ezután vissza akartak térni laktanyájukba, alig tettek azonban pár lépést, amikor a kocsi elé fogott egyik ló elvágódott és megdöglött. A kellemetlen incidens után a tűzoltók gyalog mentek haza hogy a megmaradt egyetlen ló elbírja a terhet.

Kilakoltatás mozdonnyal, forróvizzel és száz munkás segédletével

Predeal, szeptember 10.
Különös kilakoltatás történt tegnap délután a predeali állomáson. A vasut egy mérnöke és ügyvédje ki akarta lakoltatni Bara Gieorghét a vasuti étterem bérletjéért. Ez ellenállt és magára zárta az ajtókat. A kilakoltatók akkor odahívták, mintegy száz vasuti munkást és felszólították hogy törjék be az ajtókat. Ugyanakkor egy mozdonyt hozattak a peron elé az étterem ablakai alá, a mozdonyvezető pedig forró vizet lö-

vellt az étteremre, hogy kényszerítse a vendéglőst az ajtó kinyitására. Közben a munkások betörték az ajtókat és behatolva az étterembe, összeverték a vendéglőst és feleségét, aki a forró víztől is súlyos égési sebeket szenvedett. A vendéglősnk két helyen eltörték a kezét, fejét pedig beszakították. A házaspár igen súlyos állapotban szállították be a kórházba. A vendégkörben tartózkodott még a vendéglős két testvére, akiket a munkások szintén megvertek.

Gyilkosság a bucuresti-pitestii vonaton

Eltűnt a rendőrruhába öltözött gyilkos

Targuvisste, szeptember 10.
Borzalmas gyilkosság történt tegnap este a bucuresti-pitestii személyvonaton. Egy ismeretlen ember eddig még ki nem derített okból és körülmények között lelőtte Stancila Demeter Mosaja közszolgálati lakost, aki azonnal meghalt. A rendőrség megkezdte a nyomozást.

akiről a vonaton utazók azt állítják hogy rendőrruhába volt öltözve.

Időjárás

Magyarországi légáramlás változó
Szél: déli, erős, helyenként keleti

Capitol filmszínház
Kedd—Szerda—Csütörtök

„Az én bűnöm”
Előzőleg Hindenburg temetése filmen!

Franciaországba értek az Európa-körrepülők

Páris, szeptember 10.

Az európai körrepülőverseny résztvevői Varsóból elindulva. Németország után Dél-franciaországba értek és leszálltak. Bordeaux repülőtérén. A repülők további útja Páris-Madrid-Sevilla, ahonnan a pilóták Marokkóba Casablancába repülnek.

Magyarország új bécsi követe - báró Apor Gábor

Bécs, szeptember 10.

Az osztrák szövetségi kormány megadta hozzájárulását báró Apor Gábornak Magyarország bécsi követéül való kinevezéséhez. Az új nagykövet a közeli napokban fogja el hivatalát.

Tűzvész pusztított el egy palotát Bucurestiben

Bucuresti, szeptember 10.

Hatalmas tűzvész pusztított a Mihai Bravu uton. A 29. szám alatt Chirita Constantin nagybirtokos palotája áll. A földszinten három üzlet van melyek háta mögött egy falerakát eddig még kiderítetlen körülmények között hirtelen kigyúlt.

A lángok pillanatok alatt az egész épületre elterjedtek úgyhogy mire a tűzoltók kivonultak az épületet már nem lehetett megmenteni. A ház lakóit kilakoltatták azonban a szobák butorzata bennégett. Két órai megfeszített munka után sikerült annyit elérni, hogy a tűz nem terjedt tovább és utah két óra alatt a tűzoltók eloltották a tüzet, amely leégéssel fenyegette a környező házakat. A kár óriási. A nyomozás megindult és az a gyanú, hogy az egyik szolga vigyázatlansága okozta a tüzet.

RADIOMŰSOR

SZERDA

Bucuresti: 12: Lemezek. 13.40: Könnyű lemezek. 17: Rádiózenekar 19.15: Lemezek 20: Cocorasu Magda zongorázik 20.45: Folescu György énekel. 21.15: Cocea György csellózik 22.15: Vendéglői zene.

Budapest: 6.45: A torna Utána: Hanglamezek 9.45: Hírek. 10: Felolvasás 12.05: Szmirnov Szergej balalajkenekara 12.30: Hírek 13.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés 13.3: Országos Postászenekar 14.40: Hírek, élelmiszerárak, paci árak árfolyamhírek 16: A rádió diákfelőrája 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Hírek 17.35: Kal már Rezső és Balázs László szalonkvintettjének műsora 18.30: Műsorok az állatországban Ábrahám Ambrus dr előadása 19.05 Schwall Miklós zongorázik 19: Operatellőadás a Studióból. Nótáskapitány Operett 3 felvonásban. Rendező Kiss Ferenc. 22: Hírek időjárásjelentés 22.15: Debreceni Kiss Lajos és csellózenekara 22.45: Az Operaház tagjából alakult zenekar.

Erdélyi Magyarság

1934. szeptember 12.

Véres közelharc egy Decebal (Vitéz) uccai korcsmában

A Dayka fivérek és Klein Jenő bérkocsis leszurták Ghipe Florian közrendőrt

Az izgága mulatozók szembeszálltak a rendőrökkel. - Dayka Gyula is megsebesült, az egyik merénylet elmenekült

Oradea, szeptember 10.

Szombaton este 10 órakor véres események színhelye volt a Calea Decebal (Vitéz ucca) 4. számú ház alatti korcsma. Néhány perccel tíz óra előtt megjelent a korcsma-ban egy nyolc tagból álló társaság, amely mulatozni kezdett. Köztük volt a két Dayka testvér, Dayka Gyula és Zoltán, továbbá egy Klein Jenő nevű bérkocsis. Néhány perc múlva Dayka Gyula boros poharakkal kezdett dobálózni. A korcsmáros felszólította a társaságot, hogy legyen tekintettel a többi vendégekre is. Dayka Gyula felugrott és torkonragadta a korcsmárost, akinek a kislátta, hogy édesapja veszélyben forog, rendőrt szaladt. Közben sikerült a társaságot az uccára terelni és lehuzni a rólát. Dayka Gyula és Klein Jenő a hatalmasan megvasalt kapuhoz szaladtak és betör-

ték, majd behatoltak a korcsma udvarára, ahová akkor érkezett meg Dragan közrendőr, ki ott teljesített szolgálatot. Azonban az ő kísérletezései is eredménytelenek maradtak mire segítségül hívta társát Ghipe Florian. Kezden sem tudtak eredményt elérni, sőt, amikor Ghipe karonfogta Kleint hogy kivezesse az udvarból, a

bérkocsis kezében megvillant a kés és többször a rendőr hátába szúrt. A verekedés ezzel általános lett, a tulerővei szemben azonban a banda tagjai meghátráltak és a kerten keresztül a Körös felé vették útjukat. Dragan felismerte Dayka Gyulát és felszólította hogy adja meg magát. Ő azonban szaladt tovább mire a rendőr utána lőtt. Dayka elesett. A rendőr eltette a revolverét és Dayka felé szaladt. Amint Dayka észrevette, hogy a rendőrnél nincs

revolver, felugrott és továbbzaladt. A golyó ugyanis nem találta el. Később azonban elhagyta ereje és ajultan esett össze. Kiűnt, hogy bár tényleg nem érte lövés meg is a feje megrepedt. A rendőrség megállapította, hogy Dayka Gyulát a védekező korcsmáros verte fejbe egy szodásüveggel.

Az életveszélyesen megsebesített rendőrt és Dayka Gyulát beszállították a kórházba, míg Klein Jenőt letartóztatták. Dayka Zoltánnak sikerült megszöknie.

A késő éjjeli órában érkezett jelentés szerint a két sebesült állapotában javulás állott be. Dayka Gyula ágyát rendőr őrizte. A verekedők ellen hatóság elleni erőszak miatt indul eljárás és az ostromállapot rendelkezései értelmében a hadbírósnak adják át őket.

Dinu Bratianu beszélt az oradeai liberális népgyűlésen

Oradea, szeptember 10.

A liberális párt vasárnap délelőtt nagy népgyűlést tartott Oradeán, amelyen részt vett Bratianu Dinu is, aki beszédében élesen támadta a nemzeti parasztpártot.

Szombaton Bratianu Dinu kijelentette Aradon, hogy a liberális párt kéri a kormányt, hogy szüntesse meg a cenzurát és az ostromállapotot.

A futball district új tisztikara

Vasárnap délelőtt választották meg az oradeai District új tisztikarát. Elnök Cromek János lett. A tagok: Klein Sándor, Farkas Pál, Perian Tiberiu és Klein Ferenc. Póttagok: Fekete Imre, Tanase Constantin és Maior A. Victor. Cenzoroknak Steinhardt Hermann, Lörinczy Lajos és Linczinger Sándor, míg pótcenzoroknak Boldizsár Imre és Drimmer Dezső lettek megválasztva.

SPORT

Nemzeti Bajnokság nyitánya

Crisana-Ripensia 2:2 (2:2)

Oradea szeptember 10.

A nemzeti bajnokság nyitányaként a Crisana-Ripensia találkozó zajlott le vasárnap Oradeán. A sáros felázott pályára sokáig rontott a játék szépségén. A Crisana már az első 15 percben gólt ér el Máthé révén, amit rövidesen követ Máthé második gólja is. A Crisana azonban még a félidő végéig sem örülhetett a győzelemnek, mert Beke,

majd kisvártatva Dobay gyönyörű fejesével egyenlített.

A Crisana első félidője fölénye után a második félidőben a Ripensia uralja a mezőnyt, eredményen azonban nem tudnak változtatni. Costel Radulescu jól vezette a mérkőzést, de a Crisánának egy jogos 11-es nem ítélt meg.

Kikapott a Ferencváros az Attilától

A magyar profiligák eredményei

Budapest szeptember 9.

A vasárnap délután megtartott ligabajnoki mérkőzések óriási meglepetése hogy a Miskolcon játszó Ferencvárost a múlt szezon bajnokát a

miskolci Attila 3:1 arányban győzte le. Az első félidő eredménye 2:0 volt az Attila javára.

A többi ligabajnoki eredmények:
Hungária-Soroksár 7:1.
Phöbus-Budai 11. 3:1
Szeged-Kispest 2:2
Krakkóban a Bocskay János válogatott ellen melyet 3:1 arányban legyőzött.

Bologna Admira 5:1

Bologna szeptember 8.

Vasárnap játszották le a közép-európai döntőjét a Bologna és az Admira csapatai.

Győzött a Bologna 5:1 arányban és így az olasz csapat lett a kupa nyertese.

Kérje mindenütt a GOLF borotva-pengét!

az acélipar legelőkeltebb alkotásai és öröme lesz a borotválkozásban. Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea, Promenad Eminescu 16.

2 Igazoló szelvény, az Erdélyi Magyarság ajándéktombolájához. 1934 szept. 10-30.

Aki 20 szelvényt összegyűjt, részt vesz a tombolában.

APROHIRDETÉSEK

Bucures-be utazom megbízásokat elfogadok, kereskedelmi és más természetű ügyeket is elintézek, található vagyok d. e. 9-ig d. u. 2-3-ig. Str. Gheorghe Costăforu 29 (Gillányi ut első mellék utcája.) 1542

Megbízható ügyes lapárosokat felvevünk jó keresettel. Erdély több városába és községébe. Jelentkezni vagy ajánlatot küldeni lehet az Erdélyi Magyarság kiadóhivatalába Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ötezer lei kölcsön ellenében magánházkerttel együtt egy évre díjmentesen azonnal átadó. Reizmann telep. Kórház ucca végén Str. Constantin Levaditi 15. 1546